

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/291/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714204263
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8714204263.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa U. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K., C. XXX proti odporkyni C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., B. XX, o zníženie výživného s príslušenstvom, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 8.10.2014, č. k. 7C/96/2014-30 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Poprad, č. k. 13C/216/2010-53 zo dňa 6.4.2011, v ktorom bolo rozhodnuté o výživnom na mal. C. J. tak, že toto výživné sa zo strany navrhovateľa voči plnoletému dieťaťu znižuje zo sumy 140,- Eur na sumu 60,- Eur mesačne s účinnosťou od 17.1.2014. V prevyšujúcej časti súd prvého stupňa návrh zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 13C/216/2010 bolo manželstvo rodičov odporkyne rozvedené, maloleté deti boli zverené do starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu dcéry C. sumou 140,- Eur mesačne a na výživu mal. U. sumou 90,- Eur mesačne. V tom čase príjem na strane matky - odporkyne predstavoval 522,58 Eur a u otca tento príjem dosahoval sumu 474,39 Eur mesačne. V konaní Okresného súdu Poprad sp. zn. 15P/17/2014 sa rozhodlo o znížení výživného na mal. U. J. zo sumy 90,- Eur mesačne na sumu 60,- Eur mesačne. Skonštatoval, že na strane navrhovateľa ako otca odporkyne došlo k zníženiu príjmu, čo odôvodňuje rozhodnutie o inej výške výživného. Zistil mesačný príjem otca predstavuje 320,- Eur, čo nebolo medzi účastníkmi sporné, a preto je povinný platiť 60,- Eur mesačne na mal. U. J. a ostáva mu ešte sumu 260,- Eur mesačne. Preto súd prvého stupňa znížil výživné aj vo vzťahu k plnoletej odporkyni zo 140,- Eur mesačne na 60,- Eur mesačne a neakceptoval návrh navrhovateľa na zníženie výživného na sumu 27,13 Eur mesačne, keďže je schopný platiť minimálne sumu 60,- Eur výživného pre odporkyňu a v prevyšujúcej časti tak návrh navrhovateľa zamietol. Keďže účastníci si neuplatnili náhradu trov konania, tieto trovy im priznané neboli.

Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, sa v čas odvolala odporkyňa, ktorá nesúhlasí s rozhodnutím súdu, navrhuje rozsudok zmeniť tak, aby návrh navrhovateľa na zníženie výživného nebol akceptovaný, a aby zostal v platnosti pôvodný rozsudok o určení výživného tak, ako bol stanovený v konaní Okresného súdu Poprad, sp. zn. 13C/216/2010. Vytyka súdu prvého stupňa, že tento nedostatočne vykonal dokazovanie vo veci zníženia výživného, keď nezobral do úvahy žiadne dôkazy zo strany odporkyne, ktorej sa zníženie výživného týka ani podklady jej matky, ktorá sa podieľa na výchove odporkyne a na zabezpečovanie jej potrieb. Uvádza, že príjem navrhovateľa je v skutočnosti za mesiac september 2014 v sume 513,32 Eur a v októbri 2014 v sume 487,64 Eur. Ako dôkaz prikladá fotokópie výplatných pásov za uvedené mesiace. Odporkyňa zdôraznila, že so svojou matkou P. O. a mladším nepplnoletým bratom U., od rozvodu rodičov býva v mestskom nájomnom 2-izbovom byte, keď jej matka pracuje ako opatrovatelka v P. s mesačným čistým príjmom 782,- Eur. Z

tejto sumy hradí náklady na dopravu do zamestnania, náklady na bývanie, v byte v ktorom bývajú, matka tiež spláca úver vo výške 150,- Eur mesačne, ktorý bol nevyhnutný na zabezpečenie bývania po rozvoze rodičov a na základné vybavenie domácnosti. Keďže matka pracuje v zahraničí, nevyhnutne s deťmi sa kontaktuje telefonicky alebo prostredníctvom internetu, s čím sú tiež zvýšené náklady. V čase, keď je matka v práci, tak ona spolu s mladším bratom sú u starých rodičov v K., kde im matka prispieva na nevyhnutné výdavky sumou 100,- Eur. Znížené výživné je po prepočítaní suma 2,- Eurá na deň. Ak sa rovnakou čiastkou na výžive brata podieľa aj matka odporkyne, ide stále o sumu 4,- Eurá na deň, ktorá v žiadnom prípade nepokrýva náklady na prežitie a samozrejme náklady na výchovu a výživu brata sú tiež vyššie. Matka tiež jej a bratovi prispieva na uzatvorenú zmluvu o stavebnom sporení. Odporkyňa zdôrazňuje, že študuje na Hotelovej akadémii v C., kde navštevuje 5.ročník, do školy denne dochádza, mesačné cestovné je 60,- Eur. Poplatok na stužkovú bol stanovený na 200,- Eur. Počas štúdia bolo potrebné zabezpečiť neštandardné školské pomôcky a potreby, ktoré sú podrobne rozpísané v zozname, ktorý zaslala škola a je priložený v prílohe. Súčasťou štúdia bola účasť na študijnom pobyte v E., ktorý bol organizovaný školou a bolo potrebné uhradiť poplatok 360,- Eur na 4 mesiace. Tieto poplatky znášala výlučne matka. Otec ničím neprispel. Otec sa inak nepodieľa na jej výchove ani na potrebách, nestretáva sa s ním. Poukazuje na to, že navrhovateľ žije v rodinnom dome so svojou priateľkou, ktorá sa tiež podieľa na nákladoch v domácnosti a na pozemku realizuje výstavbu budovy, ktorej účel nie je známy. Uvádza, že jej otec je majiteľom množstva pozemkov v rôznej rozlohe, je majiteľom akcií v spoločnosti Z. K., kde vlastní 3 %. Ak sa otec dostal do situácie, že nemôže hradiť výživné, je jeho povinnosťou zhodnotiť majetok napr. formou predaja pozemkov, a tak zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na uhrádzanie výživného, ktoré má prednosť pred inými výdavkami. Poukázala tak zmenu v pomeroch navrhovateľa, ako to vyššie opísala, čo sa týka jeho zamestnania, príjmu a majetkových pomerov a myslí si, že môže naďalej platiť výživné v jej prospech po 140,- Eur mesačne.

Navrhovateľ požiadal rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Myslí si, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci vychádzal z jeho príjmov, tak ako ich v konaní deklaroval. Pokiaľ ide o spoločnosť Štrkopiesky K., s.r.o., tam pracoval ako vrátnik - informátor na dobu určitú od 18.8.2014 do 30.11.2014, po tomto dátume je opätovne bez práce a momentálne je práceneschopný. Uvádza, že medzi príjmami matky odporkyne nie je uvedená suma 15.000,- Eur, ktorú poukázal na jej účet 3.7.2013 z titulu vyporiadania BSM po rozvoze. Popiera, že úver, ktorý mesačne matka spláca po 150,- Eur bol nevyhnutný na zabezpečenie ich bývania. Namietá neopodstatnenosť výdavkov na stavebné sporenie pre deti, keď nie je zdokladovaná ani výška tohto príspevku. Rodinné prídavky poberá matka odporkyne na obidve deti z P. vo výške 400,- Eur mesačne. Pokiaľ ide o uvádzaný študijný pobyt odporkyne má za to, že tento študijný pobyt nebol určený pre študentov s najhoršími, resp. najslabšími výsledkami, tak ako je tomu v prípade odporkyne. Odporkyňa pritom so zaplacením tohto poplatku problém nemala. Zdôrazňuje tiež to, že odporkyňa chodí do školy autom. Pokiaľ ide o jeho majetkové pomery, po rozvoze ostal bývať v rodinnom dome, bývalú manželku z rodinného domu vyplatil a spláca mesačne úver, ktorý bývalým manželom poskytol štátny fond rozvoja bývania. Jeho priateľka má svoj vlastný byt, stará sa o svoju maloletú dcéru a svoje náklady si uhrádza sama. Od roku 2009 stavia na pozemku pri dome hospodársku budovu - letnú kuchyňu. Je pravdou, že vlastní poľnohospodárske a lesné pozemky, ktoré zdedil s bratom, keď na pôde hospodári družstvo a v lese urbár. Spolu s bratom zdedili aj spoluvlastnícky podiel spoločnosti Štrkopiesky K., s.r.o., keď podiel na zisku bol vyplatený naposledy v roku 2012, odvtedy až doteraz z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie spoločnosti nič vyplatené nemal.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozhodnutia, nakoľko toto nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď zároveň súd prvého stupňa sa nezaoberal všetkými právne významnými okolnosťami potrebnými pre správne rozhodnutie v predmetnej veci.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti, vo všeobecnosti sa v tomto smere vychádza z hľadísk uvedených v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Samotné výživné slúži na uspokojovanie všetkých dôvodných hmotných potrieb oprávneného, pričom tieto potreby sú vždy bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodiča.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým tieto nie sú schopné samé sa živiť. Uprednostňuje sa vždy záujem oprávneného, preto v prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v riadnom štúdiu v súvislosti s prípravou na budúce povolanie, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká. Výživné pre dieťa pritom slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených potrieb (jedlo, ošatenie, obuv, hygienické potreby a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.).

Z obsahu spisu zatiaľ vyplynula tá okolnosť, že predchádzajúca úprava výživného vo vzťahu medzi účastníkmi konania bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 6.4.2011, č. k. 13C/216/2010-53. V tomto konaní bolo manželstvo rodičov odporkyne rozvedené, vtedy maloletá odporkyňa a mal. U. J. boli na čas po rozvoде zverení do starostlivosti matky a navrhovateľovi bolo uložené prispievať na výživu odporkyne sumou 140,- Eur mesačne a na výživu mal. U. sumou 90,- Eur mesačne. Konajúci súd vychádzal zo situácie, že matka odporkyne dosahovala priemerný čistý mesačný príjem 522,58 Eur a poberala aj rodinné prídavky na maloleté deti. Navrhovateľ dosahoval v tom čase priemerný čistý mesačný príjem v sume 474,39 Eur, splácal spoločnú pôžičku účastníkov konania po 90,- Eur mesačne s tým, že okrem príjmu zo zamestnania mal v roku 2010 vyplatené aj dividendy z Pozemkového spoločenstva urbarialistov v K. v sume 166,35 Eur a príjem z nájmu poľnohospodárskej pôdy z PD K. 19,37 Eur, vyplatený naturálnou formou. Vychádzalo sa aj zo situácie, že navrhovateľ bol spoločníkom spoločnosti Štrkopiesky K., s.r.o., keď táto spoločnosť mu v decembri 2010 vyplatila podiel na zisku za rok 2009 v sume 10.278,60 Eur.

Predmetom konania je návrh navrhovateľa na zníženie výživného pre odporkyňu s účinnosťou od 17.1.2014, keď v podanom návrhu bolo argumentované zmenou pomerov na strane navrhovateľa.

Ako sa s touto okolnosťou vypořiadal prvostupňový súd z preskúmaného rozsudku dostatočne zistiteľné nie je. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti zdôraznil len to, že terajší príjem navrhovateľa (nie je zrejme, v akom konkrétnom období) je nižší a dosahuje sumu 320,- Eur mesačne. S prihliadnutím na existenciu ďalšej vyživovacej povinnosti u navrhovateľa tak prvostupňový súd jeho návrhu na zníženie výživného sčasti vyhovel.

Je zrejme to, že odporkyňa pokračuje v štúdiu na strednej škole. Poukazovala na výdavky súvisiace so štúdiom a zabezpečovania základných životných potrieb. Z rozsudku však nie je možné zistiť, aká je konkrétna objektívna suma potrebná na zabezpečovanie základných aj ďalších rozumných potrieb odporkyne študujúcej na strednej škole. Táto sumarizácia výdavkov však dáva len čiastočnú odpoveď na jej reálne mesačné potreby.

Je potrebné zdôrazniť, že odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Ak tieto požiadavky odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa dostatočným spôsobom nespĺňa, je vydané rozhodnutie nepreskúmateľné, čo je vždy dôvodom pre zrušenie veci v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a jej vrátenie na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O.s.p., pretože v dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia sa odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom za situácie, že nie je transparentne jasné, na čom je založené rozhodnutie súdu.

V ďalšom konaní bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa presne zistiť a v rozhodnutí uviesť, aká je výška mesačného príjmu navrhovateľa za obdobie, ktoré je predmetom tohto konania, a teda od

17.1.2014 do budúca. Súd prvého stupňa poukázal na mesačný príjem navrhovateľa v sume 320,- Eur, keď zrejme v tejto súvislosti išlo o príjem otca za august 2014, pričom však predložené výpisy mzdového listu navrhovateľa za obdobie ďalšie, a teda september, október 2014 (č. l. 72, 73) potvrdzujú, že tento príjem je vyšší. Nie je tiež zrejme, aké boli príjmové a majetkové pomery navrhovateľa za predchádzajúce obdobie, a teda od januára 2014 do augusta 2014. Navrhovateľ zároveň tvrdí, že pracovný pomer v spoločnosti Štrkopiesky K., s.r.o., s ním bol ukončený a trval len do novembra 2014. Súd prvého stupňa preto zistí, aká je ďalšia majetková a sociálna situácia u navrhovateľa pokiaľ sa potvrdí, že skutočne už v menovanej spoločnosti ďalej nepracuje. Prvostupňový súd taktiež zistí, aký je rozsah výdavkov na strane odporkyne, ktoré je potrebné vynaložiť v súvislosti s jej pokračujúcim štúdiom na strednej škole a zistí tiež, aký je priemerný čistý mesačný príjem matky odporkyne, keďže obaja rodičia sa podieľajú na jej výžive. Javí sa ako potrebné tiež zistiť, či a akým spôsobom spoločnosť Štrkopiesky K., s.r.o., vyplácali navrhovateľovi podiely na zisku, v akej výške a v akom období a či je v tejto súvislosti možné od navrhovateľa spravodlivo požadovať, aby z týchto prostriedkov mal vytvorenú istú finančnú rezervu, ktorý by bola jeho príjmom a z ktorého by mohol uhrádzať výživné pre odporkyňu. V závislosti od všetkých týchto zistení súd prvého stupňa následne ustáli, či je návrh navrhovateľa na zníženie výživného opodstatnený, v akom rozsahu a prípadne aj v akom konkrétnom období.

V novom rozhodnutí o veci súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.